

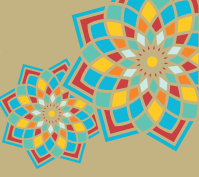
DİN ÖĞRETİMİ GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

5. SINIF

AÇIK UÇLU ÇALIŞMA SORULARI

2.
ÜNİTE

SORULAR

1. Aşağıdaki kutucuklarda farklı namaz çeşitleri numaralandırılarak verilmiştir. Kutucuk numaralarını kullanarak soruları cevaplayınız. (Her soru için birden fazla numara yazabilirsiniz.)

- Dinen kılınması kesin olarak emredilen namaz:
- Farz kadar kesin olmamakla birlikte kılınması gerekli olan namaz:
- Farz ve vacip dışında, sevap kazanmak amacıyla isteğe bağlı kılınan namaz:
- Ramazan ayında yatsı namazından sonra kılınan sünnet namaz:
- Gece uykudan uyanarak kılınan nafil namaz:

2. Ayşe, “Namazı Tanıyorum” adlı proje ödevi için ayet, hadis ve ilmiyal kaynaklarından yararlanarak şu bilgileri toplamıştır:

Ayet: “Sana vahyedilen kitabı oku ve namazı dosdoğru kıl. Şüphe yok ki namaz, hayâsızlıktan ve kötülükten alıkoyar...” (Ankebut suresi 45. ayet)

Hadis: “Cennetin anahtarı namaz, namazın anahtarı ise abdesttir.” (Tirmizi, Taharet, 1; İbn Hanbel, III, 341)

İlmiyal Bilgisi: Namaz, İslam’ın beş temel esasından biridir. İnsanın Allah’a (cc) kulluğunu ve verdiği nimetlere karşı şükrünü ifade eden önemli bir ibadettir. Belirli şartlara ve kurallara göre yerine getirilen namazlar, dinî hükümlerine göre üç grupta ele alınır: Kılınması kesin olarak emredilen namazlar, farz kadar kesin olmamakla birlikte kılınması istenen namazlar ve Hz. Peygamber’in kıldığı ve kılınmasını teşvik ettiği namazlar. Namaz yalnızca şekilsel bir ibadet değildir; insanın Allah (cc) ile bağını güçlendirmesine, şükür bilinci kazanmasına, hayatını düzenlemesine ve kötülüklerden uzak durmasına katkı sağlar.

a) İlmiyal bilgisindeki sınıflandırmadan hareketle aşağıdaki namaz türlerinin dinî hükümlerini karşılarına yazınız.

Öğle Namazı:

Vitir Namazı:

Teravih Namazı:

Bayram Namazı:

b) Metinden hareketle namaz ibadetinin bireyin hayatındaki önemini açıklayınız.

.....

.....

.....

3. Yunus, abisinin her gün kıldığı namazları dikkatle izler; bu namazların isimlerini ve neden kıldığını sorar. Bunun üzerine abisi ona durumu şöyle açıklar:

“Bak kardeşim, günün belli vakitlerinde yerine getirdiğimiz bu ibadetler aslında bizim manevi yol haritamızdır. (I) Bazı namazlar vardır ki bunlar, Allah’ın (cc) bizden kesin olarak kılmanızı istediği ve yerine getirmekle yükümlü olduğumuz namazlardır. (II) Bazıları ise farz kadar kesin olmamakla birlikte kılınması emredilen namazlardır. (III) Bir de bunların dışında Hz. Peygamber’in kıldığı, bize de kılmanızı tavsiye ettiği namazlar vardır. Ben namaz kılarken sadece beden değil, ruhen de Allah’ın (cc) huzurunda olduğumu hissedirim; bu da bana huzur verir.”

a) Metinde numaralandırılmış açıklamaların hangi namaz çeşidine karşılık geldiğini belirleyerek yazınız.

- I.
- II.
- III.

b) Metinden hareketle, namazın insan hayatındaki önemini kısaca açıklayınız.

.....

.....

.....

4. Yatsı ezanı okununca Emir, babasıyla birlikte camiye gitmek için hazırlandı. Yolda babası ona Hz. Peygamber’in şu hadisini hatırlattı: “İslam beş esas üzerine kurulmuştur: Allah’tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed’in Allah’ın Resulü olduğuna şahitlik etmek, namazı dosdoğru kılmak, zekât vermek, Kâbe’yi hacetmek ve Ramazan orucunu tutmak.” Babası, “Bu akşam hadiste geçen esaslardan birini birlikte yerine getireceğiz.” dedi. Bunu duyan Emir camiye vardığında önce yatsı namazının dört rekâtlık ilk bölümünü kıldı. Ardından imamla birlikte dört rekâtlık namazı tamamladı. Cemaatle kıldığı namazın ardından iki rekât daha kıldı. Son olarak üç rekâtlık vitir namazını da kılarak babasıyla birlikte evine döndü.

a) Metinden hareketle namaz ibadetinin İslam dinindeki yerini açıklayınız.

.....

.....

.....

b) Emir’in yatsı namazı vaktinde kıldığı namazların hükümlerini yazınız.

.....

.....

.....

5. I. "... namazı dosdoğru kılın çünkü namaz müminler üzerine vakitleri belli bir farzdır." (Nisa suresi 103. ayet)
- II. "Farz namazlardan sonra en faziletli namaz gece namazıdır." (Müslim, "Sıyam", 202-203)
- III. "Kim inanarak ve sevabını Allah'tan bekleyerek Ramazan namazını kılsa, onun geçmiş günahları bağışlanır." (Buhari, "Salütü't-Teravîh", 1)
- IV. "Gecenin son namazını, tek sayılı rekâtlarla kılın." (Buhari, "Salat", 84)

Yukarıdaki ayet ve hadislerde belirtilen namazların adlarını ve hükümlerini belirleyerek tabloya yazınız.

No	İlgili Namaz	Namazın Hükümü
I.	Beş vakit namaz	Farz
II.		
III.		
IV.		

6. • "(Ey Muhammed!) Kitaptan sana vahyolunanı oku, namazı da dosdoğru kıl. Çünkü namaz, insanı hayasızlıktan ve kötülükten alıkor. Allah'ı anmak (olan namaz) elbette en büyük ibadettir..." (Ankebut suresi 45. ayet)
- "Birinizin evinin önünden bir ırmak geçse ve orada her gün beş defa yıkansa üzerinde hiç kir kalır mı? İşte beş vakit namaz da böyledir; Allah onlar sayesinde günahları siler." (Buhari, Mevakitü's-Salat, 6)

Yukarıdaki ayet ve hadisten hareketle namazın önemine ilişkin ulaşılabilecek ortak sonucu açıklayınız.

.....

.....

.....

7. Zeynep, öğle ezanını duyunca abdest alarak namaz için hazırlandı. Kibleye yönelip "Niyet ettim Allah (cc) rızası için öğle namazının sünnetini kılmaya." diyerek niyet etti ve "Allahüekber" diyerek namaza başladı. Ayakta Fatiha ve Kevser surelerini okuduktan sonra ellerini dizlerine koyarak eğildi. Doğrulduktan sonra alnını, burnunu ve avuçlarını yere değdirerek bir süre bu şekilde kaldı. Namazının geri kalan rekâtlarını da benzer şekilde tamamladıktan sonra, son oturuşta Tahiyat duasını ve diğer duaları okuyarak namazını bitirdi.

Tabloda yer alan şartlardan hangilerinin yukarıdaki metinde bahsedildiğini tespit ederek ilgili şartların yanına (✓) işareti koyunuz.

Namazın hazırlık şartları	Metinde var mı?	Namazın kılınış şartları	Metinde var mı?
Hadesten taharet		İftitah Tekbiri	
Necasetten taharet		Kıyam	
Setriavret		Kıraat	
İstikbalıkible		Rükû	
Vakit		Secde	
Niyet		Kadeiahire	

8. Hüseyin, öğle namazının farzını kılmak istemektedir. Namazını kılmadan önce gerekli hazırlıkları yapacaktır.

Aşağıda verilen hazırlık şartlarını yerine getirmek için Hüseyin'in yapacağı davranışları örnekteki gibi yazınız.

Hazırlık Şartı	Hüseyin'in Yapacağı Davranış
Hadesten taharet	Abdest aldı.
Necasetten taharet	
Setriavret	
İstikbalıkıble	
Vakit	
Niyet	

9.

Abdest, Gusül ve Teyemmüm ile İlgili Uygulamalar

- Yüzü yıkamak
- Ağız bol suyla çalkalamak
- Elleri ve kolları dirseklerle birlikte yıkamak
- Niyet etmek
- Başı mesh etmek
- Burna temiz su çekmek
- Ayakları topuklarla birlikte yıkamak
- Bütün vücudu kuru yer kalmayacak şekilde yıkamak
- Elleri toprağa sürüp yüzü ve kolları mesh etmek

Yukarıda verilen uygulamaları abdest, gusül ve teyemmümün farzlarına göre sınıflandırarak uygun sütunlara yazınız. (Her harfi bir kere kullanınız.)

Abdest

Gusül

Teyemmüm

10. Öğrenciler, günlük beş vakit namazın kılınışıyla ilgili bilgileri aşağıdaki tablolara kaydetmiştir. Tablodaki bilgileri inceleyerek hangi namazlara ait olduğunu yazınız.

a)

Namazın kılınışı		Bu şekilde kılınan namazlar
1. Rekât	İftitah tekbiri → Sübhaneke → Euzübesmele → Fatiha → Bir sure → Rükû → Secde	
2. Rekât	Besmele → Fatiha → Bir sure → Rükû → Secde → Son oturuş → Selam	

b)

Namazın kılınışı		Bu şekilde kılınan namazlar
1. Rekât	İftitah tekbiri → Sübhaneke → Euzübesmele → Fatiha → Bir sure → Rükû → Secde	
2. Rekât	Besmele → Fatiha → Bir sure → Rükû → Secde → İlk oturuş (Tahiyyat, Salli ve Barik duaları okunur)	
3. Rekât	Sübhaneke → Euzübesmele → Fatiha → Bir sure → Rükû → Secde	
4. Rekât	Besmele → Fatiha → Bir sure → Rükû → Secde → Son oturuş → Selam	

c)

Namaz Kılınışı		Bu şekilde kılınan namazlar
1. Rekât	İftitah tekbiri → Sübhaneke → Euzübesmele → Fatiha → Bir sure → Rükû → Secde	
2. Rekât	Besmele → Fatiha → Bir sure → Rükû → Secde → İlk oturuş (Tahiyyat okunur)	
3. Rekât	Besmele → Fatiha → Rükû → Secde	
4. Rekât	Besmele → Fatiha → Rükû → Secde → Son oturuş → Selam	

11. Öğretmen, namazın kılınışı okul mescidinde uygulamalı olarak öğrencilerine göstermek ister. Mescitte öğretmen; namazın rastgele yapılan hareketlerden oluşmadığını, namaz öncesinde ve namazın kılınışı sırasında uyulması gereken belirli bir sıra ve uygulamaların olduğunu açıklar. Daha sonra öğrencilerden gözlemlerini ve önemli gördükleri bilgileri not etmelerini ister. Yusuf, yaptığı gözlemleri defterine şu şekilde kaydeder.

Namaz kılacak kişi;

- Öncelikle abdest almış olmalıdır.
- Bedeninin, elbiselerinin ve namaz kılacağı yerin temiz olmasına dikkat etmelidir.
- Kâbe'nin bulunduğu yöne yönelmelidir.
- Kılacağı namaz için niyet etmelidir.
- "Allahüekber" diyerek namaza başlamalıdır.
- Ayakta iken Kur'an-ı Kerim'den ayetler okumalıdır.
- Ellerini dizlerine koyarak eğilmeli ve gerekli tespihleri söylemelidir.
- Ellerini, dizlerini, alını, burnunu ve ayak parmaklarını yere koyarak tespihlerini söylemelidir.
- Son oturuşta Tahiyat duasını ve diğer duaları okuduktan sonra sağa ve sola selam vererek namazı tamamlamalıdır.

Öğretmeni, Yusuf'un gözlem notlarını inceledikten sonra sınıfa şöyle der: "Sevgili öğrencilerim, Yusuf'un notlarını incelediğinizde bu maddelerin iki ana gruba ayrılabilirdiğini görmekteyiz."

- a) Yusuf'un gözlem notlarının iki gruba ayrılmasının nedeni nedir? Bu iki grubun namaz sürecindeki farkını açıklayınız.

.....

.....

.....

- b) Yusuf'un gözlem notlarında yer alan uygulamaları namazla ilgili kavramlarla ilişkilendirerek uygun başlıkların altına yazınız.

Namazın Hazırlık Şartları

Namazın Kılınış Şartları

12. Ailesiyle kampa giden Mustafa, babasının namaz için yaptığı hazırlıkları adım adım gözlemler. İlk gün babasının kamp alanındaki çeşmeye giderek namazdan önce yapılması zorunlu olan bir hazırlığı yaptığını görür. Babası belirli organlarını sırasıyla yıkayarak veya mesh ederek bu hazırlığı tamamlar. Kampın ikinci gününde ise sular kesilir ve çevrede temiz su bulamazlar. Babası namaz vakti çıkmadan önce niyet ettikten sonra ellerini temiz toprağa vurup yüzünü ve kollarını mesh ederek namazını kılar. Bunun üzerine Mustafa'nın aklına şu ayet gelir: "Ey iman edenler! Namaza kalkacağınız zaman yüzlerinizi, dirseklere kadar ellerinizi ve -başlarınıza mesh edip- her iki topuğa kadar da ayaklarınızı yıkayın. ... su bulamazsanız, o zaman temiz bir toprağa yönelin. Onunla yüzlerinizi ve ellerinizi meshedin. Allah (cc) size herhangi bir güçlük çıkarmak istemez. Fakat o sizi tertemiz yapmak ve üzerinizdeki nimetini tamamlamak ister ki şükredesiniz." (Maide suresi 6. ayet)

a) Metinde kampın 1. ve 2. günlerinde sözü edilen namaza hazırlık şartlarını belirleyiniz. Her iki hazırlığın adını ve farzlarını ilgili alanlara yazınız.

1. Gün Yapılan Hazırlık

(.....)

Farzları:

1.
2.
3.
4.

2. Gün Yapılan Hazırlık

(.....)

Farzları:

1.
2.

b) Metinde bahsedilen hazırlık şartlarının namazın geçerliliği açısından önemini açıklayınız.

.....

.....

.....

13. Ertuğrul, öğretmeninin yönlendirmesiyle farklı namaz çeşitleri ve özellikleri hakkında araştırma yapar. Notları şöyledir:

1. Dedem, sabah, öğle, ikindi, akşam ve yatsı vakitlerinde namaz kılar. Bu namazlar tek başına veya toplu olarak kılınabilir ve gerekli şartları taşıyan her Müslümanın bunları kılması gerekir.
2. Dinî bayramın ilk günü, güneş doğduktan bir süre sonra camiye dolduran bütün Müslümanlarla birlikte iki rekât namaz kıldık. Ardından imam hutbe okudu. Bu namazın yılda iki kez ve farz kadar kesin olmamakla birlikte kılınması gerektiğini öğrendim.
3. Cuma günü öğle vaktinde camide hutbenin ardından imama uyarak iki rekât namaz kıldık. Gerekli şartları taşıyan Müslüman erkeklerin bu namazı haftada bir kez kılması kesin olarak emredilmiştir.
4. Vefat eden bir büyüğümüz için cami avlusunda bir araya gelerek rükûsu ve secdesi olmayan, ayakta kılınan bir namaz kıldık. Müslümanlardan bir grubun bu görevi yerine getirmesiyle diğerlerinin sorumluluğu kalkar.
5. Ramazan ayında yatsı namazından sonra birlikte yirmi rekât namaz kıldık. Tek başına da kılınabilen bu namaz kesin olarak emredilmemiş, ancak Hz. Peygamber tarafından kılınması teşvik edilmiştir.

a) Metinden hareketle aşağıdaki tabloya ilgili namazların adlarını ve dinî hükümlerini yazınız.

Metindeki Örnekler	Namaz Adı	Dini Hükümü
1		
2		
3		
4		
5		

b) Metinde verilen namazları cemaat durumuna göre sınıflandırarak ilgili başlıkların karşısına yazınız.

Cemaatle kılınması zorunlu olan namazlar:

Cemaatle kılınması zorunlu olmayan namazlar:

14. Yavuz, babasının yoğun iş temposuna rağmen namaz vakitleri geldiğinde her şeyi bir kenara bırakıp büyük bir huzurla namaza durduğunu fark eder. Babasına, “Baba, bu kadar işin arasında namaza vakit ayırmak zor olmuyor mu?” diye sorar. Babası şöyle cevap verir: “Aksine oğlum, namaz benim günümü düzenlememe yardımcı oluyor. Günde beş vakit Allah’ın (cc) huzuruna çıkmak; bana yaptığım işlerde dürüst olmayı, öfkemi kontrol etmeyi ve hayatın zorluklarına karşı sabırlı olmayı öğretiyor. Namaz benim için manevi bir kalkan gibi; kalbimi kötü düşüncelerden arındırır ve beni her an iyiliğe yönlendirir. Böylece hem kendi iç huzurumu korurum hem de çevremdeki insanlara karşı daha anlayışlı bir insan olurum.”

Metinden hareketle, namazı düzenli kılmanın insanın günlük yaşamına sağladığı katkıları açıklayınız.

.....

.....

.....

15. Altı ay önce Müslüman olan yabancı yazılımcı Davud, bir gazeteye verdiği röportajda namaz ibadetinin hayatında oluşturduğu değişimi şöyle anlatıyor:

“Müslüman olmadan önce namazı zor ve kısıtlayıcı bir ibadet olarak görürdüm. Ancak namaz kılmaya başladığımda düşüncem değişti. Günlük koşuşturma ve ekran başında geçirdiğim zaman arasında namaz, benim için kısa bir mola verip kendime gelme fırsatı oldu. Belli vakitlerde ibadet etmek bana zamanı planlamayı ve kendi isteklerimi erteleyerek irademi yönetmeyi öğretti. Her gün aksatmadan abdest alıp seccadenin başına geçmek ise hayatıma şaşmaz bir kararlılık ve düzen getirdi. Secdeye vardığım an, bütün dünyevi yüklerimi geride bırakıp huzur buluyorum.”

Gazete haberindeki ifadelerden hareketle, aşağıda verilen namaz ibadetine ait durumların insan hayatındaki olumlu yansımalarını ilgili boşluklara yazınız.

Namaz İbadetine Ait Durum	İnsan Hayatına Olumlu Yansıması
1. İş veya ekran başındayken namaz vakti girince ara vermek	
2. Namazı her gün aksatmadan, belirlenmiş vakitlerde kılmak	
3. Namaz kılmadan önce abdest alarak hazırlık yapmak	
4. Secdeye varıp Yaratıcı’ya sığınmak	

16. Aşağıda tabloda namazın önemi ile ilgili bazı çıkarımlar verilmiştir. Her bir çıkarıma katılıp katılmadığınızı (✓) ile işaretleyiniz. Cevabınızı günlük hayattan örnekler vererek gerekçelendiriniz.

Çıkarım	Değerlendirme	Gerekçem (Günlük Hayattan Örnekler)
“Namaz insanın günlük davranışlarını da olumlu etkiler.”	☐ Katılıyorum ☐ Katılmıyorum	
“Namazını düzenli kılan bir kişinin sorumluluk bilinci gelişebilir.”	☐ Katılıyorum ☐ Katılmıyorum	
“Namaz, insanın Allah (cc) ile bağını kuvvetlendiren bireysel bir ibadettir.”	☐ Katılıyorum ☐ Katılmıyorum	

17. Aşağıdaki tabloda Tahiyat duasının okunuşuna ait bölümler karışık olarak verilmiştir. Duanın başlangıç ifadelerini doğru devam cümleleriyle eşleştirerek ilgili harfleri [] içine yazınız.

Duanın Başlangıcı	Duanın Devamı
A) Ettehiyyâtü lillâhi	[] ve alâ ibâdillâhissâlihîn
B) Esselâmü aleyke	[] ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve rasûlüh
C) Esselâmu aleynâ	[] vessalavâtü vettayyibât
Ç) Eşhedü ellâ ilâhe illallâh	[] eyyühennebiyyü veraḥmetullâhi ve berekâtuh

18. Ayşe, bir Miraç Kandili gecesi takvimin o güne ait yaprağını koparır. Takvimin arka yüzünde şu yazıyla karşılaşır:

“İslam geleneğinde Tahiyat duasındaki ifadelerin, Hz. Peygamber’in Miraç’ta Yüce Allah ile gerçekleşen manevi buluşması ve selamlaşmasıyla ilgili olduğu anlatılır. İşte o selamlaşma sözleri: “Selam, rahmet ve bütün güzellikler, iyilikler Allah içindir. Ey Peygamber! Allah’ın rahmeti, bereketi ve selamı senin üzerine olsun. Selam, bize ve Allah’ın iyi kullarının üzerine olsun. Tanıklık ederim ki Allah’tan başka ilah yoktur. Yine tanıklık ederim ki Muhammed onun kulu ve elçisidir.”

Ayşe, Tahiyat duasını bundan sonra sadece ezberlediği kelimeler olarak değil, anlamını düşünerek okumaya karar verir.

a) Sizce Tahiyat duasını anlamını bilerek okumak, bir insanın günlük yaşamındaki davranışlarını nasıl etkileyebilir? Yazınız.

.....

.....

.....

b) Ayşe’nin okuduğu takvim yaprağındaki bilgilerden hareketle, Tahiyat duasının ilettiği temel mesajları anlamını değiştirmeden kısaca özetleyiniz.

.....

.....

.....

SORU NO	ÖĞRENME ÇIKTISI	BECERİLER
1	DKAB.5.2.1. Namaz ibadetini özetleyebilme	KB2.3. Özetleme
2	DKAB.5.2.1. Namaz ibadetini özetleyebilme	KB2.3. Özetleme
3	DKAB.5.2.1. Namaz ibadetini özetleyebilme	KB2.3. Özetleme
4	DKAB.5.2.1. Namaz ibadetini özetleyebilme	KB2.3. Özetleme
5	DKAB.5.2.1. Namaz ibadetini özetleyebilme	KB2.3. Özetleme
6	DKAB.5.2.1. Namaz ibadetini özetleyebilme	KB2.3. Özetleme
7	DKAB.5.2.2. Namazın kılınışını gözlemleyebilme	KB2.2. Gözlemleme
8	DKAB.5.2.2. Namazın kılınışını gözlemleyebilme	KB2.2. Gözlemleme
9	DKAB.5.2.2. Namazın kılınışını gözlemleyebilme	KB2.2. Gözlemleme
10	DKAB.5.2.2. Namazın kılınışını gözlemleyebilme	KB2.2. Gözlemleme
11	DKAB.5.2.2. Namazın kılınışını gözlemleyebilme	KB2.2. Gözlemleme
12	DKAB.5.2.2. Namazın kılınışını gözlemleyebilme	KB2.2. Gözlemleme
13	DKAB.5.2.2. Namazın kılınışını gözlemleyebilme	KB2.2. Gözlemleme
14	DKAB.5.2.3. Namazın insana kazandırdıkları konusunda analitik düşünebilme	DAB4. Tefekkür (DAB4.4. Dinî Konularda Analitik Düşünme)
15	DKAB.5.2.3. Namazın insana kazandırdıkları konusunda analitik düşünebilme	DAB4. Tefekkür (DAB4.4. Dinî Konularda Analitik Düşünme)
16	DKAB.5.2.3. Namazın insana kazandırdıkları konusunda analitik düşünebilme	DAB4. Tefekkür (DAB4.4. Dinî Konularda Analitik Düşünme)
17	DKAB.5.2.4. Tahiyat duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlayabilme	KB2.14. Yorumlama
18	DKAB.5.2.4. Tahiyat duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlayabilme	KB2.14. Yorumlama

DEĞERLENDİRME

Soru 1

Tam Yanıt Ölçütü

Bu soruda öğrencinin, verilen namaz çeşitlerini sorularda istenilen özelliklerine göre doğru belirlemesi beklenmektedir.

Örnek Cevap:

- Dinen kılınması kesin olarak emredilen namaz: 1-4-7-8
- Farz kadar kesin olmamakla birlikte kılınması gerekli olan namaz: 2-5
- Farz ve vacip dışında, sevap kazanmak amacıyla isteğe bağlı kılınan namaz: 3-6
- Ramazan ayında yatsı namazından sonra kılınan sünnet namaz: 3
- Gece uykudan uyanarak kılınan nafil namaz: 6

Soru 2

a) Tam Yanıt Ölçütü

Öğrencinin ilmiyal bilgisinde verilen sınıflandırmadan hareketle namazların dinî hükmünü doğru belirlemesi ve verilen her namaz için doğru hükmü yazması beklenmektedir.

Örnek Cevap:

- Öğle Namazı: Farz
- Vitir Namazı: Vacip
- Teravih Namazı: Sünnet
- Bayram Namazı: Vacip

b) Tam Yanıt Ölçütü

Öğrencinin namazın bireyin hayatındaki önemini metindeki bilgilerden hareketle açıklaması beklenmektedir.

Örnek Cevap:

Namaz, benim Allah'a (cc) olan bağlılığımı güçlendirir ve sahip olduğum nimetler için Allah'a (cc) şükretmemi sağlar. Gün içinde belirli vakitlerde namaz kılmak, zamanımı daha düzenli kullanmama ve işlerimi planlamama yardımcı olur. İnsanlara karşı kötü davranmamaya, yalan söylememeye ve yanlış şeylerden uzak durmaya daha çok dikkat ederim. Böylece namaz, hem Allah (cc) ile olan bağımı güçlendirir hem de günlük hayatımda daha güzel davranışlar sergilememe yardımcı olur.

Soru 3 a) Tam Yanıt Ölçütü

Öğrencinin metinde yer alan dini hüküm tanımlarından hareketle I, II ve III numaralı açıklamaların karşılığı olan namaz çeşitlerini doğru tespit ederek eşleştirmesi beklenir.

Örnek Cevap:

- I. Farz Namazlar
- II. Vacip Namazlar
- III. Sünnet (Nafile) Namazlar

b) Tam Yanıt Ölçütü

Öğrencinin namazı insanın hayatına yön veren manevi bir yol haritası olarak açıklaması; namazın Allah'a (cc) yakınlık bilincini güçlendirdiğini, insana huzur verdiğini ve olumsuzluklardan uzaklaşmasına katkı sağladığını metindeki ifadelerle ilişkilendirmesi beklenir.

Örnek Cevap:

Metne göre namaz, insanın hayatında bir manevi yol haritası işlevi görür. İnsanın ruhen Allah'ın (cc) huzurunda olduğunu hissettirerek Yüce Allah'a olan bağlılığını artırır ve insana iç huzuru ile gönül rahatlığı kazandırır.

Soru 4 a) Tam Yanıt Ölçütü

Öğrencinin metindeki hadisişerif ve babasının açıklamasından hareketle namazın İslam'ın beş temel esasından biri olduğunu ve Müslümanların yerine getirmesi gereken temel ibadetler arasında yer aldığını ifade etmesi beklenir.

Örnek Cevap:

Namaz, İslam dininin beş temel esasından biridir. Kelime-i şehadetten sonra dinin en önemli ibadeti kabul edilir. Akıl sağlığı yerinde ve ergenlik çağına erişmiş her Müslümana Yüce Allah tarafından emredilmiş temel bir kulluk sorumluluğudur. Günde beş vakit kılınan namaz, insanın Allah'ı (cc) hatırlamasına ve O'nunla bağını güçlendirmesine yardımcı olur.

b) Tam Yanıt Ölçütü

Öğrencinin Emir'in yatsı namazı vaktinde sırasıyla kıldığı namazların dinî hükümlerini (Farz, Vacip, Sünnet) eksiksiz ve doğru şekilde yazması beklenir.

Örnek Cevap:

Emir'in yatsı namazı vaktinde kıldığı namazların dinî hükümleri şunlardır:

- İlk kıldığı 4 rekât: Sünnet (Yatsı namazının ilk sünneti)
- İmamla kıldığı 4 rekât: Farz (Yatsı namazının farzı)
- Ardından kıldığı 2 rekât: Sünnet (Yatsı namazının son sünneti)
- Son olarak kıldığı 3 rekât: Vacip (Vitr namazı)

Soru 5**Tam Yanıt Ölçütü**

Öğrencinin ayet ve hadislerde geçen namazların adlarını (Beş vakit namaz, Teheccüt, Teravih, Vitir) ve bu namazların hükümlerini (farz, nafil, vacip) doğru tespit ederek tabloya eksiksiz yazması beklenir.

Örnek Cevap:

No	İlgili Namaz	Namazın Hükümü
I.	Beş vakit namaz	Farz
II.	Teheccüt namazı	Nafil
III.	Teravih namazı	Nafil
IV.	Vitir namazı	Vacip

Soru 6**Tam Yanıt Ölçütü**

Öğrencinin ayet ve hadisten hareketle namazın insanı kötülüklerden koruduğunu, günahlardan arındırdığını ve güzel ahlaka yönlendirdiğini ifade etmesi beklenir.

Örnek Cevap:

Namaz ibadeti, insanı kötülüklerden ve günahlardan uzaklaştırarak davranışlarına çekidüzen vermesini sağlar. İnsanın Allah'ı (cc) sürekli hatırlamasına ve yaptığı davranışları gözden geçirmesine yardımcı olur. Böylece insanı manevi kirlilerden korur, güzel ahlaklı olmaya ve doğru davranışlar sergilemeye yönlendirir.

Soru 7**Tam Yanıt Ölçütü**

Öğrencinin metinde geçen namazın hazırlık (Hadesten taharet, İstikbalıkıble, Vakit, Niyet) ve kılınışı (İftitah tekberi, Kıyam, Kıraat, Rükû, Secde, Kadeiahire) şartlarını doğru tespit ederek tabloda eksiksiz işaretlemesi beklenir.

Örnek Cevap:

Namazın hazırlık şartları	Metinde var mı?	Namazın kılınışı şartları	Metinde var mı?
Hadesten taharet	✓	İftitah Tekberi	✓
Necasetten taharet		Kıyam	✓
Setriavret		Kıraat	✓
İstikbalıkıble	✓	Rükû	✓
Vakit	✓	Secde	✓
Niyet	✓	Kadeiahire	✓

Soru 8 Tam Yanıt Ölçütü

Öğrencinin namazın hazırlık şartlarına karşılık gelen davranışları tabloya eksiksiz ve doğru yazması beklenir.

Örnek Cevap:

Hazırlık Şartı	Hüseyin'in Yapacağı Davranış
Hadesten taharet	Abdest aldı.
Necasetten taharet	Bedenini, elbisesini ve namaz kılacağı yeri temizledi.
Setriavret	Vücudunun örtülmesi gereken yerlerini örttü.
İstikbalıkıble	Yönünü kibleye (Kâbe'ye) doğru döndü.
Vakit	Öğle namazının vaktinin girmesini bekledi.
Niyet	"Niyet ettim Allah rızası için öğle namazının dört rekât farzını kılmaya." diyerek niyet etti.

Soru 9 Tam Yanıt Ölçütü

Öğrencinin verilen uygulamaları abdest (a,c,e,g), gusül (b,f,h) ve teyemmüm (d,i) ibadetlerinin farzlarıyla doğru eşleştirerek ilgili sütunlara eksiksiz yazması beklenir.

Örnek Cevap:

Abdest	Gusül	Teyemmüm
a - c - e - g	b - f - h	d - i

Soru 10 a-b-c) Tam Yanıt Ölçütü

Öğrencinin namazların kılınışı şemalarını inceleyerek 2 rekâtlik şemaya karşılık gelen namazları (sabah sünneti/farzı, öğle/akşam/yatsı son sünnetleri, cumanın farzı), ilk oturuşta Salli-Barik okunan 4 rekâtlik sünnet şemasına karşılık gelen namazları (ikinci sünneti, yatsı ilk sünneti) ve 3. ile 4. rekâta sadece Fatiha okunan 4 rekâtlik farz şemasına karşılık gelen namazları (öğle, ikindi ve yatsı farzları) eksiksiz ve doğru yazması beklenir.

Örnek Cevap:**a)**

Namazın kılınışı		Bu şekilde kılınan namazlar
1. Rekât	İftitah tekbiri → Sübhaneke → Euzübesmele → Fatiha → Bir sure → Rükû → Secde	- Sabah namazının sünneti ve farzı - Öğle, akşam ve yatsı namazlarının son sünnetleri - Cuma namazının farzı
2. Rekât	Besmele → Fatiha → Bir sure → Rükû → Secde → Son oturuş → Selam	

b)

Namazın kılınışı		Bu şekilde kılınan namazlar
1. Rekât	İftitah tekbiri → Sübhaneke → Euzübesmele → Fatiha → Bir sure → Rükû → Secde	- İkinci namazının sünneti - Yatsı namazının ilk sünneti
2. Rekât	Besmele → Fatiha → Bir sure → Rükû → Secde → İlk oturuş (Tahiyyat, Salli ve Barik duaları okunur)	
3. Rekât	Sübhaneke → Euzübesmele → Fatiha → Bir sure → Rükû → Secde	
4. Rekât	Besmele → Fatiha → Bir sure → Rükû → Secde → Son oturuş → Selam	

c)

Namaz Kılınışı		Bu şekilde kılınan namazlar
1. Rekât	İftitah tekbiri → Sübhaneke → Euzübesmele → Fatiha → Bir sure → Rükû → Secde	- Öğle namazının farzı - İkinci namazının farzı - Yatsı namazının farzı
2. Rekât	Besmele → Fatiha → Bir sure → Rükû → Secde → İlk oturuş (Tahiyyat okunur)	
3. Rekât	Besmele → Fatiha → Rükû → Secde	
4. Rekât	Besmele → Fatiha → Rükû → Secde → Son oturuş → Selam	

Soru 11 a) Tam Yanıt Ölçütü

Öğrencinin, Yusuf'un gözlem notlarında yer alan uygulamaların namazdan önce yerine getirilen namaza hazırlıklar şartları ile namaz sırasında gerçekleştirilen namazın kılınış şartları şeklinde iki gruba ayrıldığını fark etmesi beklenir.

Örnek Cevap:

Yusuf'un notları iki gruba ayrılmıştır çünkü bazı uygulamalar namaza başlamadan önce yapılırken bazıları namaz kılınırken yapılır. Abdest almak, temiz olmak, kıbleye yönelmek ve niyet etmek namaza hazırlıkla ilgilidir. Tekbir almak, ayakta Kur'an okumak, rükû ve secde yapmak, son oturuşta duaları okumak ve selam vermek ise namazın kılınışı sırasında yapılır.

b) Tam Yanıt Ölçütü

Öğrencinin Yusuf'un gözlem notlarında yer alan uygulamaları namaza hazırlık şartları ve namazın kılınış şartları başlıkları altında doğru şekilde sınıflandırması beklenir.

Örnek Cevap:**Namazın Hazırlık Şartları**

- Hadesten taharet
- Necasetten taharet
- İstikbalıkıble
- Niyet

Namazın Kılınış Şartları

- İftitah tekbiri
- Kıraat
- Rükû
- Secde
- Kadeiahire

Soru 12 a) Tam Yanıt Ölçütü

Öğrencinin metinde ve Maide suresi 6. ayette anlatılan durumlardan hareketle 1. gün yapılan hazırlığın abdest, 2. gün yapılan hazırlığın ise teyemmüm olduğunu doğru tespit etmesi beklenir. Ayrıca her iki ibadet hazırlığının farzlarını eksiksiz yazması beklenir.

Örnek Cevap:

1. Gün Yapılan Hazırlık (Abdest)

Farzları:

1. Yüzü yıkamak
2. Elleri ve kolları dirseklerle beraber yıkamak
3. Baş mesh etmek
4. Ayakları topuklarla birlikte yıkamak

2. Gün Yapılan Hazırlık (Teyemmüm)

Farzları:

1. Niyet etmek
2. Elleri toprağa sürerek yüzü ve kolları mesh etmek

b) Tam Yanıt Ölçütü

Öğrencinin abdestin namazın hazırlık şartlarından biri olduğunu, suyun bulunmadığı veya kullanılmadığı durumlarda ise teyemmümün abdest yerine yapılabildiğini açıklaması beklenir. Bu temizliğin namazın geçerli olması için gerekli olduğunu ve kişiyi namaza hazırladığını belirtmesi beklenir.

Örnek Cevap:

Namaza hazırlık şartları (dışındaki farzlar), namaza başlamadan önce yerine getirilmesi gereken şartlardır. Bunlardan biri yerine getirilmediğinde namaz geçerli olmaz. Metinde görüldüğü gibi İslam dini, suyun bulunmadığı veya kullanılmadığı durumlarda teyemmüm imkânı sağlayarak kişinin namaz için gerekli hazırlığı yerine getirmesini kolaylaştırır. Böylece insan, gerekli hazırlıkları tamamlayarak Allah'ın (cc) huzuruna kulluk bilinciyle çıkar.

Soru 13**a) Tam Yanıt Ölçütü**

Öğrencinin metinde numaralandırılmış olarak verilen açıklamaları inceleyerek namazların adlarını ve dinî hükümlerini tabloya eksiksiz ve doğru şekilde yazması beklenir.

Örnek Cevap:

Metindeki Örnekler	Namaz Adı	Dini Hükümü
1	Günlük beş vakit namaz	Farz
2	Bayram Namazı (Ramazan / Kurban Bayramı)	Vacip
3	Cuma Namazı	Farz
4	Cenaze Namazı	Farz
5	Teravih Namazı	Sünnet

b) Tam Yanıt Ölçütü

Öğrencinin metindeki bilgilerden hareketle cuma, bayram ve cenaze namazlarını cemaatle kılınan; beş vakit namaz ile teravih namazını ise tek başına da kılınabilen namazlar olarak doğru biçimde gruplandırması beklenir.

Örnek Cevap:

Cemaatle kılınması zorunlu olan namazlar: Bayram Namazı, Cuma Namazı, Cenaze Namazı

Cemaatle kılınması zorunlu olmayan namazlar: Günlük 5 Vakit Namaz, Teravih Namazı

Soru 14**Tam Yanıt Ölçütü**

Öğrencinin babasının açıklamalarından hareketle düzenli kılınan namazın insanın günlük yaşamına sağladığı katkıları; zamanı düzenli kullanma, dürüst davranma, öfkeyi kontrol etme, sabırlı olma, iç huzuru kazanma ve sosyal ilişkilerde anlayışlı davranma gibi örneklerle kendi cümleleriyle açıklaması beklenir.

Örnek Cevap:

Namaz, günün belli vakitlerinde kılınarak insanın zamanını planlamasına yardımcı olur. İnsana işlerinde dürüst olmayı, öfkesini kontrol etmeyi ve sabırlı davranmayı öğretir. Kalbi kötü düşüncelerden arındırarak insanı kötülüklerden uzaklaştırır, iyiliğe yönlendirir. Ayrıca insanın çevresindekilere karşı daha anlayışlı, hoşgörülü ve güzel ahlaklı davranmasına yardımcı olur.

Soru 15**Tam Yanıt Ölçütü**

Bu soruda öğrencinin, gazete haberindeki namaza ait durumlar ile bu durumların insan hayatındaki olumlu yansımaları arasında doğru ilişki kurması beklenmektedir.

Örnek Cevap:

Namaz İbadetine Ait Durum	İnsan Hayatına Olumlu Yansıması
1. İş veya ekran başındayken namaz vakti girince ara vermek	Anlık isteği erteleyebilme, iradeyi yönetme ve öz denetim kazandırır.
2. Namazı her gün aksatmadan, belirlenmiş vakitlerde kılmak	Sorumluluk bilinci, planlı yaşama kazandırır.
3. Namaz kılmadan önce abdest alarak hazırlık yapmak	Beden temizliği, düzen ve kişisel hijyen bilinci kazandırır.
4. Secdeye varıp Yaratıcı'ya sığınmak	Dertlerden arınma, ruhsal rahatlama ve iç huzur kazandırır.

Soru 16**Tam Yanıt Ölçütü**

Öğrencinin verilen çıkarımları doğru değerlendirmesi; namazın günlük davranışları olumlu etkilediğini (dürüst/saygılı olmak) ve sorumluluk bilincini geliştirdiğini (zamanı planlamak) belirterek “Katılıyorum”, namazın sadece bireysel bir ibadet olmadığını (cemaat ve bayram namazlarının toplumsal dayanışmayı sağlaması) belirterek “Katılmıyorum” seçeneğini işaretlemesi ve bu görüşlerini günlük hayattan örneklerle gerekçelendirmesi beklenir.

Örnek Cevap:

Çıkarım	Değerlendirme	Gerekçem (Günlük Hayattan Örnekler)
“Namaz insanın günlük davranışlarını da olumlu etkiler.”	☒ Katılıyorum ☐ Katılmıyorum	Namaz, insanın Allah'ı (cc) hatırlamasını ve davranışlarını gözden geçirmesini sağlar. Örneğin namaz kılan bir kişi, arkadaşlarına karşı kırıncı sözler söylememeye ve haksızlık yapmamaya dikkat eder.
“Namazını düzenli kılan bir kişinin sorumluluk bilinci gelişebilir.”	☒ Katılıyorum ☐ Katılmıyorum	Namaz, günün belirli vakitlerinde yerine getirilmesi gereken planlı bir ibadettir. Günde beş vakit namazı zamanında kılmaya özen gösteren bir öğrenci, zamanı iyi yönetmeyi öğrenir; derslerine çalışmak ve ödevlerini yapmak gibi günlük sorumluluklarını da aksatmadan zamanında yerine getirme alışkanlığı kazanır.
“Namaz, insanın Allah (cc) ile bağını kuvvetlendiren bireysel bir ibadettir.”	☐ Katılıyorum ☒ Katılmıyorum	Namaz sadece bireysel bir ibadet değildir; aynı zamanda toplumsal yönü de çok güçlüdür. Cemaatle kılınan beş vakit namaz, cuma ve bayram namazları insanları camide bir araya getirerek birlik, beraberlik, kaynaşma ve yardımlaşma duygularını pekiştirir.

Soru 17**Tam Yanıt Ölçütü**

Öğrencinin Tahiyat duasının başlangıç ifadelerini uygun devam bölümleriyle doğru eşleştirerek ilgili harfleri kutucuklara eksiksiz yazması beklenir.

Örnek Cevap:

Duanın Başlangıcı	Duanın Devamı
A) Ettehiyyâtü lillâhi	[C] ve alâ ibâdillâhissâlîhîn
B) Esselâmu aleyke	[Ç] ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve rasûlüh
C) Esselâmu aleynâ	[A] vessalavâtü vettayyibât
Ç) Eşhedü ellâ ilâhe illallâh	[B] eyyühennebiyyü veraḥmetullâhi ve berekâtuh

Soru 18 a) Tam Yanıt Ölçütü

Öğrencinin, Tahiyat duasını anlamını bilerek okumanın günlük hayattaki davranışlara etkisini açıklaması beklenir.

Örnek Cevap:

Tahiyat duasının anlamını bilerek okumak, söylediklerimi ve yaptıklarımı daha çok düşünmemi sağlar. Allah'ın (cc) iyi kullarına selam verdiğimi düşünmek, insanlara karşı daha saygılı ve iyi davranmamı hatırlatır. Allah'ın (cc) tek olduğunu ve Hz. Muhammed'in O'nun kulu ve elçisi olduğunu söylemek de Allah'a (cc) olan bağlılığımı güçlendirir. Bu yüzden günlük hayatımda yalan söylememeye, insanları kırmamaya ve güzel davranışlarda bulunmaya daha çok dikkat ederim.

b) Tam Yanıt Ölçütü

Öğrencinin Tahiyat duasındaki temel mesajları, duanın anlamını değiştirmeden ve kendi cümleleriyle açıklaması beklenir.

Örnek Cevap:

Tahiyat duasında bütün güzel şeylerin ve övgülerin Allah'a (cc) ait olduğu ifade edilir. Hz. Peygamber'e Allah'ın (cc) rahmet, bereket ve selamının olması dilenir. Daha sonra kendimiz ve Allah'ın (cc) iyi kulları için selam ve iyilik istenir. Duanın sonunda Allah'tan (cc) başka ilah olmadığına ve Hz. Muhammed'in Allah'ın (cc) kulu ve elçisi olduğuna inandığımızı ifade ederiz.

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Öğretim Programları ve Materyalleri Daire Başkanlığı

MEBİ

EBA

MEB Beşevler Kampüsü F Blok Yenimahalle/ANKARA
Telefon: 0.312 413 37 41 / 0.312 413 39 57